

**ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК
СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
У I СЕМЕСТРІ 2019/2020 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ**

**ФАКУЛЬТЕТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ**

Відповідно до «Державного стандарту освіти» в Україні обов'язковим елементом освітньо-професійної підготовки студентів навчальних закладів усіх рівнів акредитації є практична підготовка, яка повинна відповідати освітньо-професійній програмі підготовки фахівця, а також враховувати специфіку, де працюватиме випускник після закінчення навчання.

Виробнича практика з фаху – це один із важливих компонентів формування загальних і фахових компетентностей майбутніх філологів.

Виробнича практика зі спеціальності відіграє важливу роль у становленні майбутнього спеціаліста. Фахівці факультету філології та журналістики продумати її перебіг у школах і вищих навчальних закладах, літературно-меморіальному музеї, культурному, мистецькому центрі, у ЗМІ щоб студенти змогли якомога більше набути практичних умінь та навичок.

Виробнича практика важливий етап у формуванні професійних якостей майбутніх педагогів, філологів, журналістів. Практика передбачає глибше самостійне вивчення роботи шкіл і вишів, літературно-меморіальних музеїв, різних наукових та культурно-просвітницьких центрів, ЗМІ й застосування набутих знань, вироблення навичок самостійної праці у відповідних закладах освіти, культури, ЗМІ.

У I семестрі 2019/2020 навчального року на факультеті філології та журналістики Полтавського національного педагогічного університету було організовано для студентів денної форми навчання:

виробничу педагогічну практику у групах У-41, У(а)-42, У(а)-43; виробничу педагогічну практику у групах Ін(ск)-26, Ін(а/с)-46, Ін(а/н)-47, Ін(а/н)-48, Ін(н/а)-49;

виробничу практику зі спеціальності у групах Ж-41, УФ(р)-41; виробничу практику зі спеціальності у групі ГФ-47;

виробничу практику зі спеціальності у групах Ж-61, УФМ(р)-61, виробничу практику зі спеціальності у групі ГФ-66

виробничу педагогічну практику у вищій школі в групі УМ(р/а)-61; виробничу педагогічну практику у вищій школі в групах ІнМ(а/н)-67, ІнМ(а/н)-68, ІнМ(н/а)-69;

для студентів заочного відділення:

виробничу педагогічну практику в групі У(ск)-21, У-41, А(ск)-21; А(св)-41;

виробничу педагогічну практику у вищій школі в групах У-61, У-62; У-63 виробничу педагогічну практику у вищій школі в групах А-61, Н-62;

виробничу практику зі спеціальності в групах Ж-63; УФ-62; ГФ-61, ГФ-62; ГФ-63, ГФ-64; ГФ-65.

Нормативне та навчально-методичне забезпечення практик: Положення про організацію та проведення практик студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2019); Освітньо-професійні програми спеціальностей (2018); Наскрізні програми практик спеціальностей; Робочі навчальні програми виробничих педагогічних практик та виробничих практик зі спеціальності; навчально-методичні матеріали для проведення уроків, позакласної роботи з предметів, зразки аналізу та самоаналізу уроків, опорно-сигнальні схеми, таблиці, презентації в електронному та паперовому вигляді, матеріалами для самостійної роботи. Для студентів було проведено виставку науково-методичних фахових джерел і періодичних видань «Методичний вернісаж. На допомогу практикантові-філологу».

Згідно з навчальними планами та графіком навчального процесу на 2019/2020 навчальний рік **виробничу педагогічну практику** з 21.10.2019 р. 29.11.2019 р. (упродовж 6 тижнів) на базі закладів середньої освіти за місцем проживання та майбутнього працевлаштування проходили здобувачі вищої освіти 4 курсу 1 (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) денної форми навчання факультету філології та журналістики. (групи: У(р)-41, У(а)-42, У(а)-43), усього – 38 (тридцять вісім) осіб). Факультетський керівник – ст. викл. Білик Г. М.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Усі студенти проходили виробничу педагогічну практику за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Кожен із них вчасно прибув на базу практики, успішно пройшов її, про що є документальні свідчення в щоденниках практики та звітах, жодних претензій чи зауважень до практикантів з боку керівників практики від ЗЗСО, їхніх дирекцій висловлено не було.

Під час виробничої педагогічної практики студенти працювали вчителями української мови й літератури та асистентами класних керівників у 5-9 класах ЗЗСО. Перед ними було поставлено низку завдань із методики навчання української мови, методики навчання української літератури, методики виховної роботи і психології, виконання яких практиканти засвідчили у вчасно наданій звітній документації, представили на захистах із фахових методик та підсумковій конференції.

Практиканти продемонстрували сформованість професійних умінь, відповідальне ставлення до покладених на них обов'язків, уміння працювати з учнями, налагоджувати навчальну комунікацію, урахувати психологічні особливості школяра та мікроклімат у класі в навчальній та виховній роботі, бути лідером в освітньому процесі, вести за собою молодь. Також студенти ознайомилися з передовим професійним досвідом окремих учителів та методичних об'єднань ЗЗСО в умовах постановня НУШ. Це поглибило їхнє розуміння реформ у сучасній школі й тих вимог, які постають перед учителем, зокрема словесником, увиразнило усвідомлення розвивати в собі ті важливі компетентності, без яких майбутня педагогічна діяльність не буде ефективною, не відповідатиме рівню новітніх вимог.

Основна маса студентів-практикантів засвідчила достатній і високий рівень професійної сформованості, а такі практиканти, як: Бородата І. В., Карась Ю. О., Лях А. В. (У(р)-41), Бурлака О. В., Глубока А. В., Кріль Н. А., Фурса Д. І. (У(а)-42), Губаньов О. Ю. (У(а)-43) показали особливо високі результати виробничої діяльності, постали практично сформованими вчителями, отримали прихильні відгуки з боку адміністрації ЗЗСО. Водночас низький рівень професійної сформованості зумовлений посередніми знаннями фахових дисциплін і недостатньою відповідальністю, виявили студенти Грош А.О., Іващенко О. Р. (У(а)-43 та деякі інші.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	К-ть студентів	5	4	3	2	Успішність	Якість
У-41	11	8	3	–	–	100	100
У-42	15	5	8	2	–	100	86,7
У-43	12	4	4	4	–	100	66,7
Усього	38	17	15	6	–	100	84,2

Основні проблеми, які засвідчила звітна документація:

1) надмірна залежність практикантів від шаблонів розробок уроків і позакласних заходів, наявних у мережі Інтернет, небажання самостійно працювати над написання конспектів уроків і сценаріїв виховних заходів;

2) здебільшого низька творча спроможність, невміння розробити нестандартний урок, який би відобразив тенденції сучасних інноваційних процесів у шкільній мовно-літературній освіті, проявив креативний склад розуму самого практиканта;

3) нівелювання студентами ролі дидактичного матеріалу в навчально-виховному процесі, незначна увага до його розробки, добору, відсутність дидактичного супроводу в багатьох поданих до звіту навчальних матеріалах;

4) недостатнє оперування студентів фаховими виданнями, поодинокі звернення до них у розробках конспектів уроків і виховних заходів;

5) низька ініціативність у багатьох студентів, вузька фахова діяльність.

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на:

1. розвиток креативної компетентності – уміння не тільки теоретично засвоювати й практично репродукувати навчальний матеріал, але й творчо його допрацьовувати, адаптувати до навчальних ситуацій;

2. розвиток прогностичної та демонстраційної компетентностей – здатності моделювати навчальне заняття й готувати до нього дидактичний супровід, уміло використовувати методичні розробки під час навчально-виховної роботи;

3. більш активне ознайомлення студентів із фаховою періодикою, навчально-методичними посібниками, важливими для сучасного вчителя-словесника Інтернет-платформами, новими методиками проведення занять;

4. розвиток самостійності, здатності до професійного пошуку;

5. розвиток інтересу до професійної педагогічної діяльності.

Важливо, що основну масу студентів проходження практики переконує у правильності їхнього професійного вибору й упевнює в достатній на даному етапі підготовленості до подальшої виробничої діяльності.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої педагогічної практики:

1. методично осмислити й розробити поняття «кейсу» для практиканта, надавати – в електронному чи друкованому форматі – кожному студентові напередодні практики такий набір важливих матеріалів, вказівок, документів тощо;

2. Оновити й офіційно затвердити інструктаж з техніки безпеки й охорони праці для практикантів;

3. Щорічно оновлювати завдання практики відповідно до вимог сьогодення, змін у шкільних програмах й освітній системі в цілому, методичних новацій;

4. студенти-практиканти висловлюють побажання, щоб на заняттях із фахових методик, методики виховної роботи, психології тощо більше уваги приділяти практичним аспектам майбутньої діяльності вчителів, розповідати не лише про функції та обов'язки вчителя, а й озвучувати можливі проблемні ситуації в подальшій роботі, інформувати про способи їх розв'язання, організовувати, за можливості, у вищі тренінги з питань боулінгу, роботи з дітьми з особливими потребами й психологічною нестабільністю, розв'язання конфліктів у шкільному колективі, залежності дітей від гаджетів тощо.

Виробнича педагогічна практика студентів II курсу першого освітнього ступеня за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) денної форми навчання (скорочений термін) факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. на базі закладів середньої освіти за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Конєва Т. М.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

За час виробничої педагогічної практики студенти усвідомили закономірності та принципи навчально-виховної роботи у загальноосвітніх закладах середньої освіти, оволоділи практичними вміннями та навичками, вивчили досвід викладання кращих учителів іноземної мови та зарубіжної літератури, опанували різні форми навчальної, організаційно-методичної, наукової та виховної роботи в педагогічних колективах закладів середньої освіти. Студенти-бакалаври підготовлені до цілісного виконання функцій учителя закладів середньої освіти; у них сформовано вміння і навички застосовувати набуті теоретичні знання у навчально-виховній роботі з учнями.

Програма практики із зарубіжної літератури, іноземної мови (англійська) виконана у повному обсязі усіма студентами. Звітна документація оформлена на належному рівні і свідчить про креативність її виконавців. Конспекти уроків, сценарії позакласних заходів укладено творчо й грамотно. Професійні компетентності студентів відповідають очікуваним результатам навчання, визначених в освітній програмі.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	К-ть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність %	Якість %
Ін(ск)-26	4	2	2	–	–	100	100
Загалом	4	2	2	–	–	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на проблеми, над вирішенням яких мають працювати фахові кафедри для покращення підготовки студентів-практикантів у майбутньому. Під час проведення лекційних і практичних занять з фахових дисциплін більше уваги приділяти:

- розробці планів-конспектів і розгорнутих конспектів уроків з іноземної мови та зарубіжної літератури, спираючись на новітні технології.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої педагогічної практики:

виробнича педагогічна практика, яку проходять студенти другого курсу денної форми навчання (скорочений термін навчання), має достатній термін проходження – 6 тижнів. За цей час студенти-бакалаври встигають розпочати, завершити та узагальнити окремі теми з фахових предметів. У зв'язку з цим кафедра світової літератури запровадила тематичне оцінювання роботи студентів. Під час практики здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на підготовку до складання шкільної документації (планів-конспектів, аналізів уроків, звітів, описів перспективного досвіду учителів).

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти IV курсу першого освітнього ступеня за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Мова і література (англійська)), додаткова спеціалізація за вибором студента: Іноземна мова (німецька) денної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. на базі закладів середньої освіти за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – викл. Таран Л. А.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Виробнича педагогічна практика студентів спрямована на формування професійно-особистісних якостей, необхідних для вчителя англійської мови і зарубіжної літератури, узагальнення та систематизацію професійних знань та навичок студентів; формування вмінь творчо застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання та виховання учнів; будувати висловлювання адекватно й відповідно до мовних норм, визначати мовленнєву поведінку з огляду на мету та ситуацію комунікації.

За результатами практики студенти-бакалаври підготовлені до цілісного виконання функцій учителя закладів середньої освіти; у них сформовано вміння і навички застосовувати набуті теоретичні знання у навчально-виховній роботі з учнями.

Високий рівень фахової підготовки засвідчили такі студенти, як: Абду Л. А. Е., Діденко М. Д., Ольхова Д. О., Плаксина В. А., Чуб А. К., Вовк Д. А., М'ясоїд К. П., Перцева Ю. А., Шубка В. В.

Програма практики з іноземної мови (англійська) та зарубіжної літератури, виконана у повному обсязі усіма студентами. Звітна документація оформлена на належному рівні і свідчить про креативність її виконавців. Конспекти уроків, сценарії позакласних заходів укладено творчо й грамотно. Професійні компетентності студентів відповідають очікуваним результатам навчання, визначених в освітній програмі.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	К-ть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність %	Якість %
Ін(а/с)-46	10	4	1	5	–	100	50
Ін(а/н)-47	14(13)	5	7	1	–	100	92
Ін(а/н)-48	15(14)	4	9	1	–	100	93
Загалом	39(37)	13	17	8	–	100	78

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на вивчення особливостей застосування різних методик проведення уроків англійської мови та зарубіжної літератури, позакласних виховних заходів. Було б доречно включити в навчальний план дисципліну за вибором студента, присвячену вивченню лексики професійного вжитку. Окрім того, серед основних труднощів для студента була здатність правильно оформлювати матеріали практики та звітну документацію у зв'язку з великою кількістю модулів.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики: під час настановної конференції було б доцільно видавати бланки щоденників практики; надавати більше часу для захисту результатів практики; призначати конкретні дати щодо захисту кожної з методик, що допоможе дисциплінувати студентів.

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти IV курсу першого освітнього ступеня за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Мова і література (німецька)), додаткова спеціалізація за вибором студента: Іноземна мова (англійська) денної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. на базі закладів середньої освіти за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – викл. Петренко Ю. І.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Метою виробничої педагогічної практики студентів є підготовка до виконання функцій учителя англійської, німецької мов та зарубіжної літератури в середніх класах загальноосвітньої школи. Основні завдання виробничої педагогічної практики передбачали формування у студентів-практикантів професійно-ціннісних якостей особистості вчителя, їх професійної компетентності, а також поглиблення теоретичних знань з базових філологічних дисциплін та з методики навчання іноземних мов.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
Ін (н/а) -49	5	3	2	0	0	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно

звернути увагу на уміння студентів швидко адаптуватися у типових педагогічних ситуаціях та організувати свій час під час підготовки звітної документації.

Виробнича педагогічна практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти IV курсу першого освітнього ступеня за спеціальністю 061 Журналістика денної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Лисенко Л. І.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Практика проводилася з метою закріплення і вдосконалення отриманих студентом теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання функціональних обов'язків журналіста, виховання потреби систематичного поновлювання своїх знань і творчого застосування їх у практичній діяльності. Загалом студенти отримали позитивні відгуки і характеристики від керівників баз практики, були залучені до відповідних видів діяльності в засобах масової інформації – створювали авторські матеріали в інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрах.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
Ж-41	15	8	4	3	0	100	80
Усього	15	8	4	3	0	100	80

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на актуалізацію практичних умінь і навичок студентів під час вивчення теоретичних фахових курсів.

Виробнича педагогічна практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти IV курсу першого освітнього ступеня за спеціальністю 035.01 Філологія. Українська мова і література денної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Ніколашина Т. І.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Практика проводилася з метою закріплення і вдосконалення отриманих студентами теоретичних знань, формування в них спеціальних і фахових компетентностей, для виконання майбутніх функціональних обов'язків, виховання потреби систематичного поновлювання своїх знань та творчого застосування їх у практичній діяльності й організовується та проводиться відповідно до навчальних планів й освітньо-професійної програми. Виробнича практика покликана залучати студентів до професійної діяльності у літературно-меморіальних, історико-краєзнавчих музеях. За час проходження виробничої практики зі спеціальності студенти виявили високий і належний рівень фахової підготовки, уміння працювати відповідно до сучасних реалій інформаційного простору України.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
УФ(р)-41	6	3	4	–	–	100	100
Загалом	6	3	4	–	–	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на вимоги до створення мультимедійних презентацій відповідно до

сучасних професійних стандартів філологічної діяльності в сучасних реаліях інформаційного суспільства.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики зі спеціальності. Практикувати відкриті звіти студентами перед третьокурсниками бакалаврського освітнього ступеня. Інтенсифікувати співпрацю з базами практик.

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти IV курсу першого освітнього ступеня за спеціальністю 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)) денної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – викл. Таран Л. А.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

За час проходження практики студенти здійснили практичне ознайомлення з технологією проведення оглядової екскурсії по музею. Студенти вивчали характерні особливості проведення екскурсій та здійснили спробу її перекладу англійською мовою. Окрім того, студенти самостійно мали вивчити характерні особливості проведення екскурсій англійською мовою з урахуванням потреб екскурсантів, зробивши аналіз професійної майстерності екскурсовода на маршруті.

Наступним етапом практики було ознайомлення з технологічною документацією: вивчення контрольного текст екскурсовода для проведення оглядової екскурсії в музеї, укладання власного портфелю екскурсовода, який містить текст оглядової екскурсії, із зазначенням історії музею, назв експозицій, ознайомлення з паспортами експонатів у межах однієї експозиції чи зали музею.

Серед завдань практики було також наступне – переклад паспортів експонатів у межах однієї експозиції чи зали музею. Програмою практики передбачено елементи наукової пошукової роботи, а саме, самостійна робота студента-практиканта у підготовці технологічних документів екскурсовода для здійснення віртуальної екскурсії одного з музеїв світу за вибором студента, в якому вказано історію музею, назву основних експозицій, опис однієї експозиції та здійснено виготовлення паспорта одного з музейних об'єктів.

За результатами проведеної роботи, студенти мають укласти словник-глосарій (англо-українського та українсько-англійського) обсягом не менш 200 термінів і термінологічних сполучень з галузі у межах однієї експозиції чи зали музею.

Виробнича практика зі спеціальності дозволила виявити достатньо високий рівень фахової підготовки студентів, практиканти продемонстрували високий рівень знань, стали й навички із перекладу. Підготовлені студентами матеріали практики показали, що вони добре зорієнтовані у основах перекладознавства, обізнані в особливостях перекладу безеквівалентної та національно забарвленої лексики, вміють користуватися он-лайн платформами для пошуку необхідної інформації для виконання якісного усного і письмового перекладу (з української на англійську і навпаки).

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
ГФ-47	20	18	1	1	-	100	95
Загалом	20	18	1	1	-	100	95

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на те, щоб урізноманітнити завдання з дисципліни «Практикум з письмового і усного перекладу», звернувши увагу на переклад країнознавчих реалій,

також доцільно додати завдання на переклад країнознавчих матеріалів з англійської мови українською.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики зі спеціальності: вважаємо за потрібне організувати виготовлення факультетським керівником щоденників практики, через те, що деякі з практикантів не змогли правильно роздрукувати та коректно оформити цей документ.

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти II курсу другого освітнього ступеня за спеціальністю 061 Журналістика денної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період з 7 жовтня до 1 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – проф. Семенко С. В.

Базові заклади за такими маршрутами: Башук Владислав Сергійович – Телеканал «Центральний» (Тов «Студія «Місто»); Браславець Ольга Олександрівна – Головне управління Національної поліції в Полтавській області; Бут Єлизавета В'ячеславівна – Головне управління Національної поліції в Полтавській області; Герасименко Марина Вікторівна – Головне управління Національної поліції в Полтавській області; Карнаух Анастасія Петрівна – Інтернет-видання «Зміст»; Колодій Ольга Станіславівна – ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»; Коротка Ксенія Олександрівна – Інтернет-видання «Зміст»; Олійник Тетяна Василівна – Департамент інформаційної діяльності та комунікацій із громадськістю Полтавської обласної державної адміністрації.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Практика проводилася з метою закріплення і вдосконалення отриманих магістрантом теоретичних знань, формування у них спеціальних і фахових компетентностей, для виконання майбутніх функціональних обов'язків, виховання потреби систематичного поновлювання своїх знань та творчого застосування їх у практичній діяльності й організовується та проводиться відповідно до навчальних планів й освітньо-професійної програми. Виробнича практика покликана залучати магістрантів до професійної діяльності у різних видах ЗМІ, прес-службах, рекламних агенціях. За час проходження виробничої практики зі спеціальності магістранти виявили високий і належний рівень фахової підготовки, вміння працювати відповідно до сучасних реалій інформаційного простору України.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
Ж-6	8	2	6	-	-	100	100
Загалом	8	2	6	-	-	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на вимоги до створення медійних текстів відповідно до сучасних професійних стандартів журналістської діяльності в умовах гібридної війни.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики зі спеціальності: практикувати відкриті звіти магістрантів перед студентами бакалаврського освітнього ступеня. Інтенсифікувати співпрацю з базами практик.

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти другого курсу другого освітнього рівня спеціальності 035.041 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) іноземного відділення факультету філології та журналістики денної форми навчання у 2019/2020 н. р. тривала 4 тижні у період з 7 жовтня по 1 листопада 2019 року у музеях за місцем

проживання та майбутнього працевлаштування. Практику проходили студенти групи ГФ-66 (20 студентів). Усього розподілено 20 студентів, захистили виробничу педагогічну практику 20 осіб. Факультетський керівник – викл. Таран Л. А.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти: Настановча конференція зорієтувала студентів на їх безпосередню діяльність як перекладача, ознайомила з програмою практики, а також звітною документацією, критеріями оцінювання результатів виробничої практики.

Виробнича практика зі спеціальності дозволила виявити як позитивне, так і недоліки у фаховій підготовці студентів. Загалом практиканти продемонстрували високий рівень знань, сталі вміння й навички із перекладу. Студенти добре зорієтовані у основах перекладознавства, обізнані в особливостях перекладу безеквівалентної та національно забарвленої лексики, вміють користуватися он-лайн платформами для пошуку необхідної інформації для виконання якісного двостороннього як усного, так і письмового перекладу (з української на англійську і навпаки) (Бурковська О. А., Гафіяк А. М., Ковальчук М. М., Лугова Д. В., Мошенко О. В., Науменко М. О., Попсуліс В. Р., Степанян Л. А.).

За час проходження практики студенти здійснили аналіз тексту екскурсії наукового співробітника музею в межах науково-дослідницької роботи обраного відділу чи оглядової екскурсії по музею (в залежності від розміру фондів музею, де проходила практика). Окрім того, серед завдань практики було ознайомлення з науковою роботою музею, робота з англійським фондом бібліотеки музею та архіву, ознайомлення з англійською веб-сторінкою музею. Знання історії музею, тематика залів, короткі відомості про один з музейних об'єктів. В результаті виконання зазначених завдань практики студенти здійснили написання розгорнутого конспекту лекції за тематикою науково-дослідного відділу музею, написання академічного есе за тематикою відділу, з використанням бібліотечного та архівного фонду музею, реферування англійських статей, монографій за тематикою відділу музею.

Рівень поданих на перевірку звітних документів свідчить про те, що студенти володіють сучасними методами виконання усного і письмового перекладу та необхідною загальною історичною та вузькою спеціальною (музеєзнавчою) інформацією, що призводить до позитивного кінцевого результату.

Отже, підсумовуючи все позитивне, відзначимо: належну фахову підготовку; прагнення створити сучасний, який би відповідав усім нормам перекладознавства, матеріал; вміння достатньо точно і чітко реферувати прочитаний науково-дослідницький матеріал, вміння передавати основну думку, викладену у статті; володіння навичками написання есе на науково-дослідницьку тематику, застосовуючи елементи пошукової роботи на обраною тематикою.

Результати виробничої практики зі спеціальності у групах:

Група	К-ть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність (%)	Якість (%)
ГФ-66	20	8	6	6	–	100	70
Усього	20	8	6	6	–	100	70

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти II курсу другого освітнього рівня спеціальності 035.01 Філологія. (Українська мова і література) денної форми навчання факультету філології та журналістики у 2019/2020 н. р. тривала 4 тижні у період з 7 жовтня по 1 листопада 2019 року у музеях за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Радько Г. І.

Студенти проходили виробничу практику зі спеціальності в таких базових закладах: Гадяцький історико-краєзнавчий музей, Полтавський літературно-

меморіальний музей І. Котляревського, Полтавський літературно-меморіальний музей Панаса Мирного, Музей-заповідник А. С. Макаренка (с. Ковалівка, Полтавський район).

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Під час проходження практики магістранти виконали такі види робіт: вивчали зміст праці наукового співробітника; ознайомились з науковою темою музею, з організацією та формами наукової роботи в літературно-меморіальному музеї; відпрацьовували уміння і навички щодо вивчення і дослідження музейних експонатів, документів, написання есеїв та їх само редагуванні; простежували специфіку підготовки і проведення екскурсії в літературно-меморіальному музеї, культурному, мистецькому, просвітницькому центрі, вивчали методи і прийоми роботи екскурсовода із відвідувачами музею; магістранти самостійно склали текст екскурсії, в якій описувалася 1 зала експозиції (за вибором магістранта); вивчали матеріальне наповнення зали, документацію; магістранти проводили екскурсію в 1 залі експозиції за самостійно написаним і відредагованим текстом; писали прес-релізи, есе, нарис чи статтю на узгоджену з музеєм тему, саморедагували їх та подавали до друку.

Горбань Ліля встигла взяти участь в інтернет-конференції, опублікувати нарис, Калюжна Вікторія – опублікувати статтю; інші практиканти підготували до публікації свої публіцистичні замітки.

У цілому, студенти-практиканти програму виробничої практики зі спеціальності виконали повністю, із усіма практичними завданнями справилася успішно. Від усіх баз практики маємо хороші відгуки про наших студентів.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно	Успішність %	Якість %
УФМ (р)	4	2	2	–	–	100	100
Загалом	4	2	2	–	–	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на те, що якщо проводити таку практику, то треба викладати студентам музейну справу.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики зі спеціальності:

Студенти хотіли б проходити практику у видавництвах, оскільки предметів з редагування вони прослухали у достатній кількості.

Виробнича педагогічна практика у вищій школі здобувачів вищої освіти II курсу другого освітнього рівня спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) денної форми навчання факультету філології та журналістики (група УМ(р/а)-61) тривала 4 тижні у період з 7 жовтня по 1 листопада 2019 року в базовому закладі вищої освіти Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Факультетський керівник – доц. Радько Г. І.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

У процесі реалізації програми виробничої педагогічної практики у вищій школі ставилася мета сформувати такі компетентності у практикантів як: Усвідомлення магістрантами закономірностей та принципів навчальної, методичної, наукової та організаційної (виховної) роботи у вищій школі; Здатність магістранта до цілісного виконання функцій викладача навчального закладу I–IV рівня акредитації як викладача, організатора виховних заходів; Формування в нього умінь і навичок інтегрувати набуті теоретичні знання з фахових та психолого-педагогічних дисциплін в навчально-виховну роботу зі студентами; Розвиток психологічної компетентності студентів в реальних умовах освітнього середовища; сприяння становленню психологічної готовності

організовувати ефективну взаємодію та педагогічно грамотно впливати на психічні стани учасників освітнього процесу; Розвиток уміння проводити, фіксувати і змістовно інтерпретувати результати спостережень за поведінкою і діяльністю студентів, зокрема за структурними компонентами (мобілізаційний, пізнавальний та комунікативний) аудиторного заняття студентів; Уміння проводити заходи виховного спрямування в академічній групі, втілюючи актуальні напрями виховної діяльності та поєднуючи власні індивідуальні творчі можливості й інтереси студентів; дослідження системи виховної роботи у закладі вищої освіти; озброєння магістрантів уміннями системно-структурного аналізу виховної діяльності; виховання потреби у безперервній самоосвіті.

Під час проходження практики магістранти виконали такі види робіт: готували конспекти та проводили різні види навчальних занять у вищій школі (вкраплення у лекції, практичні та лабораторні заняття) з літературознавчих та мовознавчих дисциплін; відвідували та аналізували заняття, проведені викладачами-методистами та практикантами-колегами; робили самоаналіз власних занять; розробляли завдання для студентів до поточного, модульного та підсумкового контролю; знайомилися з роботою проблемних наукових груп на кафедрах; розробляли теми для наукових студентських досліджень; окремі студенти брали участь у наукових конференціях; організували позааудиторні заходи з фаху та виховні заходи у студентських групах; спостерігали та здійснювали психологічний аналіз змісту основних видів навчальних занять (лекційних, практичних, лабораторних) викладачів ЗВО, за якими закріплений студент; спостерігали за структурними компонентами (мобілізаційний, пізнавальний та комунікативний) аудиторного заняття студентів та формували практичні уміння здійснювати психологічний аналіз аудиторного заняття за поданим алгоритмом. За результатами проведеної роботи магістрант заповнював протокол психологічного аналізу аудиторного заняття.

У цілому, студенти – практиканти програму виробничої педагогічної практики у вищій школі виконали. Якість виконання завдань практики відповідає науково-методичному рівню компетентностей здобувачів вищої освіти II освітньо-професійного рівня, II року навчання.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	К-ть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність %	Якість, %
УМ(р/а)-61	12	3	7	2	–	100	83,3

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на методiku викладання літературознавчих та мовознавчих дисциплін у ЗВО, на різницю методик середньої школи і вищої. Також загальною проблемою є незацікавленість художніми творами, незнання їх змісту.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої педагогічної практики у вищій школі:

Складність в організації та проведенні цієї практики полягає у тому, що всі студенти працюють. Більшість з них – іногородні. База практики – у Полтаві. Не всі змогли вчасно і в повному обсязі виконувати практичні завдання, а саме: бути на заняттях, проводити заняття самостійно. Можливо, виклики прибути на практику, надіслані студентам, забезпечило б їх явку на період практики в університеті. Такі пропозиції висловлювали студенти під час підсумків практики.

Через окремих студентів, таких як Василевська Світлана, Чобітько Наталія, Чабак Надія, Бакулей Вікторія, Штепа Юлія, Брилинського Сергія, через їх невчасну здачу звітної документації, затрималось підбиття підсумків практики.

Виробнича педагогічна практика у вищій школі здобувачів вищої освіти II курсу другого освітнього рівня спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська/німецька) денної форми навчання факультету філології та журналістики (групи ІнМ-(а/н)-67, ІнМ-(а/н)-68, ІнМ-(н/а)-69) тривала 4 тижні у період з 7 жовтня по 1 листопада 2019 року в базовому закладі вищої освіти Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Факультетський керівник – проф. Ніколенко О. М.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Магістри у ході практики ознайомилися з організацією навчального процесу у вищій школі, зі структурою роботи навчального закладу, науково-методичним та технічним забезпеченням процесу навчання, зі специфікою проведення методичних засідань, з організацією та плануванням роботи викладача. Практиканти вивчили специфіку підготовки та проведення занять різних типів з літературознавчих дисциплін та іноземних мов. Результатом виробничої практики стало поглиблення, удосконалення й закріплення здобутих знань, умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності магістрантів до самостійної трудової діяльності, а також збір й опрацювання матеріалів для написання наукових робіт.

Завдання виробничої педагогічної практики як узагальнення, систематизація та закріплення теоретичних знань і набуття професійних компетентностей у викладання фахових предметів у вищій школі були виконані. Програма практики із зарубіжної літератури, іноземних мов (англійська, німецька) виконана у повному обсязі усіма студентами-магістрантами. Зауважень до проведення практичних і лекційних занять, організації виховних заходів та оформлення звітної документації у більшості магістрантів не було. Варто зазначити особливу старанність і творчість магістрантів Безрук О. О., Володавець Н. М., Ювченко В. Ю, Цибульської О.Д. (гр. ІнМ-(а/н)-67), Корнієнко О.Г. (гр. ІнМ-(а/н)-68), Дмитрашек А. Л., Квітки Ю. В. (гр. ІнМ-(н/а)-69).

Зведена таблиця результатів практики:

Група	К-сть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність %	Якість %
ІнМ-(а/н)-67	23	8	14	1	-	100	96
ІнМ-(а/н)-67	22	1	17	4	-	100	82
ІнМ-(н/а)-69	9	5	4	-	-	100	100
Загалом	54	14	35	5	-	100	93

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики

У зв'язку з тим, що виробнича практика у вищій школі у магістрів II року навчання проходить на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка і викладачі-методисти систематично організовують роботу магістрантів зі студентами академічних груп (аудиторну та позааудиторну), просимо переглянути кількість викладацьких годин на студента. Зараз ця кількість передбачає лише перевірку звітної документації.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти 2 курсу першого (бакалаврського) освітнього ступеня за спеціальністю 014.01 Середня освіта. Українська мова і література (група У(ск)-21) заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період із 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Зінченко Н. І.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

- закріплено на практиці теоретичних знань по педагогіці та методики;
- отримано цілісне уявлення про педагогічну діяльність в рамках учбового закладу;
- розвиток власних педагогічних здібностей;
- оволодіння сучасними технологіями навчання і виховання;
- освоєно методики викладання уроків різних типів з української мови та літератури.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
У(ск)-21	16	3	9	4	–	100	75
Загалом	16	3	9	4	–	100	75

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики: необхідно звернути увагу на належне оформлення звітної документації та вчасне подання на перевірку.

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти IV курсу першого (бакалаврського) освітнього ступеня за спеціальністю 014.01 Середня освіта. Українська мова і література (група У-41) заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період із 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Павлова І. Г.

Студенти проходили практику в базових закладах за такими маршрутами: Бадрак Альона Вадимівна – Комунальний заклад «Середня загальноосвітня школа № 40» Кам'янської міської ради; Болотова Оксана Олександрівна – Федорівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад» імені Г. Т. Берегового Карлівської районної ради Полтавської області; Бондаренко Альона Сергіївна – Державний професійно-технічний навчальний заклад «Професійний аграрний ліцей» с. Веприк Гадяцького району; Боряк Юлія Миколаївна – Гадяцький обласний науковий ліцей-інтернат II–III ступенів імені Є. П. Кочергіна Полтавської обласної ради; Дмитренко Інна Андріївна – Терешківська загальноосвітня школа I–III ступенів Терешківської сільської ради Полтавського району Полтавської області; КОЛЬБА Інга Юріївна – Комунальний заклад «Полтавська загальноосвітня школа I–III ступенів № 20 імені Бориса Серги Полтавської міської ради Полтавської області»; Лях Ольга Юріївна – Комунальний заклад «Полтавський міський багатoproфільний ліцей № 1 ім. І. П. Котляревського Полтавської міської ради Полтавської області»; Половинка Карина Ігорівна – Комунальний заклад «Полтавська гімназія № 6 Полтавської міської ради Полтавської області»; Таранченко Альона Володимирівна – Гожулівський навчально-виховний комплекс Полтавської районної ради Полтавської області; Шаповал Оксана Олександрівна – Хорольський навчально-виховний комплекс (загальноосвітній навчальний заклад I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад) Хорольської районної ради Полтавської області.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти

Мета виробничої педагогічної практики бакалавра успішно зреалізована студентами-практикантами. Вона полягала у формуванні вмінь і навичок професійної діяльності студента на посаді вчителя української мови та української літератури, класного керівника, а також організації позакласної роботи з української мови та української літератури. Програму практики студенти виконали: ознайомилися з роботою вчителя-словесника, з календарно-тематичним планом, проаналізували підручники з української мови та української літератури, провели достатню кількість уроків, позакласних заходів з української мови та української літератури, уклали

розгорнуті конспекти уроків, підготували тестові завдання до відповідних тем і презентації, дібрали різностильові тексти з урахуванням комунікативної змістової лінії для аудіювання, диктантів та переказів; виконали завдання модулів з методики виховної роботи та психології; сформуvalи папки звітної документації, що за змістом і за оформлення відповідають усім вимогам чинної програми.

Під час практики студенти навчилися: аналізувати свою й учнівську навчальну діяльність і синтезувати її, застосовувати загальнодидактичні та специфічні методичні принципи на конкретному мовному й літературному матеріалі; систематизувати різноманітну лінгвістичну й історико-літературну інформацію, послуговуватися здобутими знаннями й набутими навичками під час проведення уроків з української мови та української літератури й у позанавчальний час; моделювати зміст і структуру різнотипних уроків, використовуючи методи, прийоми, засоби навчання відповідно до мети й завдань різнотипних уроків з української мови та української літератури; укладати конспекти уроків різних типів та результативно проводити їх для успішного розв'язання завдань професійної діяльності за фахом підготовки; подавати навчальний матеріал з української мови та української літератури в тому обсязі й з тим ступенем складності, що відповідає особливостям сприймання науково-навчальної інформації учнями різного віку; використовувати сучасні методичні джерела, довідкову літературу, методичний Інтернет-путівник для самовдосконалення; інтегрувати знання з дисциплін мовознавчого, літературознавчого та психолого-педагогічного циклу для організації навчально-виховної роботи.

За час проходження виробничої практики студенти групи У-41 виявили належний рівень фахової підготовки, уміння працювати відповідно до сучасних реалій інформаційного простору України.

Зведена таблиця результатів практики

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність %	Якість %
У-41	10	немає	5	5	-	100	50

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на вимоги до створення мультимедійних презентацій відповідно до сучасних професійних стандартів філологічної освіти в школах різних типів у реаліях українського суспільства.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої педагогічної практики: Практикувати відкриті звіти студентів, інтенсифікувати співпрацю з базами практик.

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти IV курсу першого (бакалаврського) освітнього ступеня за спеціальністю 014.01 Середня освіта. (Мова і література (англійська) (група А(ск)-41) заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період із 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Орлова О. В.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Проходження виробничої практики за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» сприяло формуванню навчально-пізнавальних, інформаційних та комунікативних компетенцій філологів. Результатом виробничої практики стало поглиблення, удосконалення й закріплення здобутих знань, умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності студентів до самостійної професійної діяльності. Студентки – Легка Ірина Василівна і Липко Альона

Миколаївна не подали своєчасно документів на проходження практики і були відраховані зі складу студентів (Наказ № 171-з від 22.10.2019 р.). Іншими студентами гр. А(ск)-21 були успішно реалізовані мета і завдання виробничої педагогічної практики як узагальнення, систематизація та закріплення теоретичних знань і набуття професійних компетентностей у викладання фахових предметів Програма практики із зарубіжної літератури, англійської мови і психолого-педагогічних модулів виконана у повному обсязі усіма студентами. Зауважень до оформлення звітної документації магістрантів не було, конспекти уроків, сценарії позакласних заходів відповідали вимогам до цього виду робіт.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність, %	Якість, %
А(ск)-21	11	4	6	1		100	91

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики: Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на підготовку до оформлення шкільної документації (планів-конспектів, аналізів, звітів, описів перспективного досвіду учителів). Необхідно збільшити ресурсну базу фахових кафедр зразками шкільних документів.

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти IV курсу першого (бакалаврського) освітнього ступеня за спеціальністю 014.01 Середня освіта. (Мова і література (англійська) (група А(ск)-41) заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період із 21 жовтня до 29 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Орлов О. П.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Результатом виробничої практики стало поглиблення, удосконалення й закріплення здобутих знань, умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності студентів до самостійної професійної діяльності. Студентами гр. А-41 були успішно реалізовані мета і завдання виробничої педагогічної практики як узагальнення, систематизація та закріплення теоретичних знань і набуття професійних компетентностей у викладання фахових предметів. Програма практики із зарубіжної літератури, іноземних мов (англійська) виконана у повному обсязі. Зауважень до оформлення звітної документації магістрантів не було, конспекти уроків, сценарії позакласних заходів відповідали вимогам до цього виду робіт, хоча і різнилися рівнем виконання. Слід відзначити високий рівень виконання завдань практики студенткою Ніколенко Катериною, яка проходила практику у Полтавському науковому ліцеї № 3.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність%	Якість%
А-41	14	4	5	5	-	100	64

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики: Виробнича педагогічна практика, яку проходять студенти четвертого курсу заочної форми навчання, має достатній термін проходження – 6 тижнів. За цей час студенти-бакалаври встигають почати і завершити окремі теми з фахових предметів. У зв'язку з цим було запроваджено тематичне оцінювання роботи студентів на практиці.

Виробнича педагогічна практика у вищій школі здобувачів вищої освіти II курсу другого освітнього рівня спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і

література) заочної форми навчання факультету філології та журналістики (група УМ(р/а)-61) тривала 4 тижні у період з 7 жовтня по 1 листопада 2019 року в базовому закладі вищої освіти Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Факультетський керівник – доц. Радько Г. І.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

У процесі реалізації програми виробничої педагогічної практики у вищій школі ставилася мета сформувати такі компетентності у практикантів як: Усвідомлення магістрантами закономірностей та принципів навчальної, методичної, наукової та організаційної (виховної) роботи у вищій школі. Здатність магістранта до цілісного виконання функцій викладача навчального закладу I–IV рівня акредитації як викладача, організатора виховних заходів. Формування в нього умінь і навичок інтегрувати набуті теоретичні знання з фахових та психолого-педагогічних дисциплін в навчально-виховну роботу зі студентами. Розвиток психологічної компетентності студентів в реальних умовах освітнього середовища; сприяння становленню психологічної готовності організовувати ефективну взаємодію та педагогічно грамотно впливати на психічні стани учасників освітнього процесу. Розвиток умінь проводити, фіксувати і змістовно інтерпретувати результати спостережень за поведінкою і діяльністю студентів, зокрема за структурними компонентами (мобілізаційний, пізнавальний та комунікативний) аудиторного заняття студентів. Умінь проводити заходи виховного спрямування в академічній групі, втілюючи актуальні напрями виховної діяльності та поєднуючи власні індивідуальні творчі можливості й інтереси студентів. Дослідження системи виховної роботи у закладі вищої освіти; озброєння магістрантів умінь системно-структурного аналізу виховної діяльності; виховання потреби у безперервній самоосвіті.

Під час проходження практики магістранти виконали такі види робіт: готували конспекти та проводили різні види навчальних занять у вищій школі (вкраплення у лекції, практичні та лабораторні заняття) з літературознавчих та мовознавчих дисциплін; відвідували та аналізували заняття, проведені викладачами-методистами та практикантами-колегами; робили самоаналіз власних занять; розробляли завдання для студентів до поточного, модульного та підсумкового контролю; знайомилися з роботою проблемних наукових груп на кафедрах; розробляли теми для наукових студентських досліджень; окремі студенти брали участь у наукових конференціях; організовували позааудиторні заходи з фаху та виховні заходи у студентських групах; спостерігали та здійснювали психологічний аналіз змісту основних видів навчальних занять викладачів ЗВО, за якими студенти; спостерігали за структурними компонентами (мобілізаційний, пізнавальний та комунікативний) аудиторного заняття студентів та формували практичні умінь здійснювати психологічний аналіз аудиторного заняття за поданим алгоритмом. За результатами проведеної роботи магістрант заповнював протокол психологічного аналізу аудиторного заняття.

У цілому, студенти – практиканти програму виробничої педагогічної практики у вищій школі виконали. Якість виконання завдань практики відповідає науково-методичному рівню компетентностей здобувачів вищої освіти II освітньо-професійного рівня, II року навчання.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	К-ть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність, %	Якість, %
У-61	9	4	5	–	–	100	100
У-62	16	3	7	6	–	100	63,25
У-63	16	2	9	5	–	100	68,75
загалом	41	9	21	11	–	100	73,2

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на методiku викладання літературознавчих та мовознавчих дисциплін у ЗВО, на різницю методик середньої школи і вищої. Також загальною проблемою є незацікавленість художніми творами, незнання їх змісту.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої педагогічної практики у вищій школі:

Складність в організації та проведенні цієї практики полягає у тому, що всі студенти працюють. Більшість з них – іногородні. База практики – у Полтаві. Не всі змогли вчасно і в повному обсязі виконувати практичні завдання, а саме: бути на заняттях, проводити заняття самостійно. Можливо, виклики прибути на практику, надіслані студентам, забезпечило б їх явку на період практики в університеті. Такі пропозиції висловлювали студенти під час підсумків практики.

Для більш ефективної роботи напевно треба збільшити кількість годин на організацію практики у навантаженні викладачів.

Виробнича педагогічна практика у вищій школі здобувачів вищої освіти II курсу другого освітнього рівня спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська / німецька)) заочної форми навчання факультету філології та журналістики (група УМ(р/а)-61) тривала 4 тижні у період з 7 жовтня по 1 листопада 2019 року в базовому закладі вищої освіти Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Факультетський керівник – доц. Орлова О. В.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Проходження виробничої практики за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» сприяло формуванню навчально-пізнавальних, інформаційних та комунікативних компетенцій філологів. Магістри у ході практики ознайомилися з організацією навчального процесу у вищій школі, зі структурою роботи навчального закладу, науково-методичним та технічним забезпеченням процесу навчання, зі специфікою проведення методичних засідань, з організацією та плануванням роботи викладача. Практиканти вивчили специфіку підготовки та проведення занять різних типів з літературознавчих дисциплін та іноземних мов. Результатом виробничої практики стало поглиблення, удосконалення й закріплення здобутих знань, умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності магістрантів до самостійної трудової діяльності, а також збір й опрацювання матеріалів для написання наукових робіт.

Програма практики із зарубіжної літератури, іноземних мов (англійська, німецька) виконана у повному обсязі усіма студентами-магістрантами. Зауважень до оформлення звітної документації магістрантів не було, плани практичних занять, конспекти лекцій та наукові розвідки відповідали вимогам до цього виду робіт. Варто зазначити особливу старанність і творчість магістрантів Дерій А.О., Горобченко О. Г., Семеновської Л. А., Ніколенко О. М., Таранік-Ткачук К. В. (гр. А-61), які виконали програму виробничої практики на високому науково-методичному рівні.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
А-61	20	11	9	-	-	100	100
Н-61	10	10	-	-	-	100	100
Загалом	30	21	9	-	-	100	100

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики: Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти

необхідно звернути увагу на підготовку до написання наукових статей, зокрема анотацій та оформлення бібліографії за новими вимогами.

Оскільки програмою виробничої педагогічної практики передбачено проведення та аналіз магістрантами практичних занять і фрагментів лекцій, пропонуємо збільшити кількість годин на студента, долучивши до роботи викладачів, які викладають на перших-других курсах.

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти II курсу другого (магістерського) освітнього ступеня за спеціальністю 0611 Журналістика заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період із 7 жовтня до 1 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Семенко С. В.

Здобувачі вищої освіти проходили практику в таких базових закладах: Дудка Олена – Телеканал «Центральний» (Тов «Студія «Місто»); Єрмакова Анастасія Олександрівна – Телеканал «Центральний» (Тов «Студія «Місто»); Матієнко Катерина Сергіївна – ТОВ «Полтавське телебачення»; Щипець Юлія Віталіївна – ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК».

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Практика проводилася з метою закріплення і вдосконалення отриманих магістрантом теоретичних знань, формування у них спеціальних і фахових компетентностей, для виконання майбутніх функціональних обов'язків, виховання потреби систематичного поновлювання своїх знань та творчого застосування їх у практичній діяльності й організовується та проводиться відповідно до навчальних планів й освітньо-професійної програми. Виробнича практика покликана залучати магістрантів до професійної діяльності у різних видах ЗМІ, прес-службах, рекламних агенціях. За час проходження виробничої практики зі спеціальності магістранти виявили високий і належний рівень фахової підготовки, вміння працювати відповідно до сучасних реалій інформаційного простору України.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
Ж-63	4	2	2	-	-	100	100
Загалом	4	2	2	-	-	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на вимоги до створення медійних текстів відповідно до сучасних професійних стандартів журналістської діяльності в умовах гібридної війни.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої / навчальної практики. Практикувати відкриті звіти магістрантів перед студентами бакалаврського освітнього ступеня. Інтенсифікувати співпрацю з базами практик.

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти II курсу другого (магістерського) освітнього ступеня за спеціальністю 035.01 Філологія. Українська мова і література заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу проходила у період із 7 жовтня до 1 листопада 2019 р. в базових закладах за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – доц. Ніколашина Т. І.

Студенти проходили виробничу практику зі спеціальності в таких базових закладах: Горбенко А. М. – Галерея мистецтв імені О. Ярошенка; Замурей Г. О. – Решетилівський історико-краєзнавчий музей; Єгорова А. Г. – Полтавський

літературно-меморіальний музей Панаса Мирного; Калашник Я. М. – Полтавський літературно-меморіальний музей Панаса Мирного; Коваленко Я. О. – Полтавський літературно-меморіальний музей Івана Котляревського; Лукаш В. В. – Полтавський літературно-меморіальний музей Івана Котляревського; Тараннік-Ткачук К. В. – Галерея мистецтв імені О. Ярошенка.

Нормативне та навчально-методичне забезпечення практики:

Положення про організацію та проведення практик студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2019); Освітньо-професійна програма «035.01 Філологія. Українська мова і література» (2018); Наскрізна програма практики спеціальності 035.01 Філологія. Українська мова і література (2019).

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти:

Практика проводилася з метою закріплення і вдосконалення отриманих магістрантом теоретичних знань, формування у них спеціальних і фахових компетентностей, для виконання майбутніх функціональних обов'язків, виховання потреби систематичного поновлювання своїх знань та творчого застосування їх у практичній діяльності й організовується та проводиться відповідно до навчальних планів й освітньо-професійної програми. Виробнича практика покликана залучати магістрантів до професійної діяльності у літературно-меморіальних, історико-краєзнавчих музеях. За час проходження виробничої практики зі спеціальності магістранти виявили високий і належний рівень фахової підготовки, уміння працювати відповідно до сучасних реалій інформаційного простору України.

Зведена таблиця результатів практики:

Група	Кількість студентів	«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»	Успішність, %	Якість, %
УФ-62	7	5	2	-	-	100	100
Загалом	7	5	2	-	-	100	100

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на вимоги до створення мультимедійних презентацій відповідно до сучасних професійних стандартів філологічної діяльності в сучасних реаліях інформаційного суспільства.

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики зі спеціальності.

Практикувати відкриті звіти магістрантів перед студентами бакалаврського освітнього ступеня. Інтенсифікувати співпрацю з базами практик.

Виробнича практика зі спеціальності здобувачів вищої освіти II курсу другого (магістерського) освітнього ступеня за спеціальністю 035.041 Філологія. (Германські мови та літератури (переклад включно) заочної форми навчання факультету філології та журналістики відповідно до графіка навчального процесу тривала 4 тижні й проходила у період із 7 жовтня до 1 листопада 2019 р. у музеях за місцем проживання та майбутнього працевлаштування. Факультетський керівник – викл. Таран Л. А.

Практику проходили студенти груп ГФ-61 (11 студентів), ГФ-62 (12 студентів), ГФ-63 (12 студентів), ГФ-64 (12 студентів), ГФ-65 (8 студентів). Усього розподілено 55 студентів, захистили виробничу педагогічну практику 55 осіб.

Виробнича практика зі спеціальності дозволила виявити як позитивне, так і недоліки у фаховій підготовці студентів. Загалом практиканти продемонстрували високий рівень знань, сталі вміння й навички із перекладу. Студенти добре зорієнтовані у основах перекладознавства, обізнані в особливостях перекладу

безеквівалентної та національно забарвленої лексики, вміють користуватися он-лайн платформами для пошуку необхідної інформації для виконання якісного двостороннього як усного, так і письмового перекладу (з української на англійську і навпаки) (Москаленко О. Ю., Япринець Т. С., Кушнірова Т. В., Ніколашина Т. І., Педченко С. О., Масляк В. В., Ніколенко О. М., Шрамко Р. Г., Яковенко Л. І., Мамонтова Т. В., Срібна Ю. А., Корнет А. В., Фісак І. В., Павлова І. Г.).

За час проходження практики студенти здійснили аналіз тексту екскурсії наукового співробітника музею в межах науково-дослідницької роботи обраного відділу чи оглядової екскурсії по музею (в залежності від розміру фондів музею, де проходила практика). Окрім того, серед завдань практики було ознайомлення з науковою роботою музею, робота з англomовним фондом бібліотеки музею та архіву, ознайомлення з англomовною веб-сторінкою музею. Знання історії музею, тематика залів, короткі відомості про один з музейних об'єктів. В результаті виконання зазначених завдань практики студенти здійснили написання розгорнутого конспекту лекції за тематикою науково-дослідного відділу музею, написання академічного есе за тематикою відділу, з використанням бібліотечного та архівного фонду музею, реферування англomовних статей, монографій за тематикою відділу музею.

Рівень поданих на перевірку звітних документів свідчить про те, що студенти володіють сучасними методами виконання усного і письмового перекладу та необхідною загальною історичною та вузько спеціальною (музеєзнавчою) інформацією, що призводить до позитивного кінцевого результату.

Отже, підсумовуючи все позитивне, відзначимо: Належну фахову підготовку. Прагнення створити сучасний, який би відповідав усім нормам перекладознавства, матеріал. Уміння достатньо точно і чітко реферувати прочитаний науково-дослідницький матеріал, вміння передавати основну думку, викладену у статті. Володіння навичками написання есе на науково-дослідницьку тематику, застосовуючи елементи пошукової роботи на обраною тематикою.

Результати виробничої практики зі спеціальності у групах:

Група	К-ть студентів	«5»	«4»	«3»	«2»	Успішність (%)	Якість (%)
ГФ-61	11	11	–	–	–	100	100
ГФ-62	12	2	10	–	–	100	100
ГФ-63	12	6	6	–	–	100	100
ГФ-64	12	1	11	–	–	100	100
ГФ-65	8	2	6	–	–	100	100
Усього	55	22	33	–	–	100	100

Факультетські керівники виробничих практик зі спеціальності та виробничих педагогічних практик факультету філології та журналістики переконані в тому, що організована на відповідному рівні практична діяльність практикантів, безпосередній зв'язок практики з теоретичними знаннями є провідним складником системи формування професійної компетентності вчителів, філологів, журналістів.

Педагогічна практика створює сприятливі умови для актуалізації в особистому практичному досвіді знань, умінь, навичок як цілісного результату навчально-виховного процесу в педагогічному виші. Упродовж проходження практики студенти мають можливість ознайомитися з навчально-виховними закладами, відбувається адаптація до ритму педагогічного процесу, формується позитивне ставлення до обраного фаху.